

Parlamentul României
Camera Deputaților
Comisia pentru afaceri europene

București, 6 septembrie 2011
Nr. 40 / 266

A. S. T.
gt. B. P.

Către,
Biroul Permanent al Camerei Deputaților

Prin adresa nr. 34961/27.07.2011, Ministerul Justiției a solicitat Camerei Deputaților, comentarii scrise referitoare la primele două capitole ale Propunerii de Regulament al Consiliului privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materia regimurilor matrimoniale - COM (2011) 126 și ale Propunerii de Regulament al Consiliului privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materia parteneriatelor înregistrate - COM (2011) 127.

Biroul Permanent al Camerei Deputaților a hotărât în ședința sa din 29 august 2011, ca solicitarea Ministerului Justiției să fie înaintată Comisiei pentru afaceri europene și Comisiei juridice, de disciplină și imunități.

Transmitem alăturat Nota adoptată în ședința de azi 6 septembrie 2011 și Sinteza discuțiilor purtate în cadrul Grupului de lucru pentru aspecte de drept civil (JUSTCIV), întocmită de către Ministerul Justiției.

Președinte,

Viorel HREBENCIUC

Redactat: DM

Parlamentul României
Camera Deputaților
Comisia pentru afaceri europene

București, 6 septembrie 2011
Nr. 40 / 265

NOTĂ

privind solicitarea Ministerului Justiției de a exprima un punct de vedere asupra primelor două capitole ale Propunerii de Regulament al Consiliului privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materia regimurilor matrimoniale - COM (2011) 126 și ale Propunerii de Regulament al Consiliului privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materia parteneriatelor înregistrate - COM (2011) 127

I. Aspecte procedurale

Prin adresa nr. 34961/27.07.2011, Ministerul Justiției a solicitat Camerei Deputaților, comentarii scrise referitoare la primele două capitole ale Propunerii de Regulament al Consiliului privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materia regimurilor matrimoniale - COM (2011) 126 și ale Propunerii de Regulament al Consiliului privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materia parteneriatelor înregistrate - COM (2011) 127.

Biroul Permanent al Camerei Deputaților a hotărât în ședința sa din 29 august 2011, ca solicitarea Ministerului Justiției să fie înaintată Comisiei pentru afaceri europene și Comisiei juridice, de disciplină și imunități.

În conformitate cu Hotărârea Camerei Deputaților nr. 11/2011 *privind procedura de lucru și mecanismul decizional pentru exercitarea controlului parlamentar asupra proiectelor de acte legislative ale Uniunii Europene, în temeiul Tratatului de la Lisabona privind rolul parlamentelor naționale (HCD nr. 11 / 2011)*, Comisia pentru afaceri europene a fost sesizată, la 18 aprilie 2011, pentru verificarea conformării cu principiul subsidiarității și pentru examinarea pe fond a propunerilor de Regulament COM (2011) 126 - (BPI-4/E-s/18.04.2011) și respectiv COM (2011) 127 - (BPI-5/E-s/18.04.2011).

Membrii Comisiei au dezbătut propunerile de regulament în ședința din 24 mai 2011.

Prezentăm anexat Proiectul de opinie și Nota de informare adoptate cu această ocazie, pentru fiecare dintre cele două propuneri.

Întrucât Camera Deputaților a adoptat deja un punct de vedere asupra acestor două acte, considerăm că o reluare a analizei ar trebui să pornească de la pozițiile exprimate în cadrul negocierilor din Consiliu, ulterior adoptării punctului de vedere al Camerei.

În acest sens am solicitat Ministerului Justiției o sinteză a activității Grupului de lucru pentru aspecte de drept civil (JUSTCIV), având în vedere că delegatul Guvernului României la negocieri este un funcționar al acestui minister.

Sinteza, anexată, ne-a fost transmisă, cu precizarea că are caracter confidențial.

II. Analiza pozițiilor exprimate în cadrul activității Grupului de lucru pentru aspecte de drept civil (JUSTCIV) – Regimuri matrimoniale cu privire la Capitolele I și II (art. 1-14) din Propunerea de Regulament privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materia regimurilor matrimoniale și Propunerea de Regulament privind competența, legea aplicabilă și executarea hotărârilor judecătorești în materia efectelor patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate

Programul Stockholm prevede că recunoașterea reciprocă a deciziilor judiciare trebuie extinsă la domenii în care acest principiu nu se aplică încă, dar care sunt importante pentru viața cotidiană. Acesta se referă în primul rând la proprietatea matrimonială și la consecințele patrimoniale ale divorțului.

Argumentele pentru care Comisia pentru afaceri europene a agreat cele două propuneri de regulamente sunt prezentate în Opinia comisiei, adoptată la 24 mai 2011 (anexată).

Cu aceeași ocazie, Comisia noastră a luat notă și de *"rațiunea strategiei de reglementare a Uniunii"*, arătând: *"Este un demers de reglementare de amploare dar moderat ca „ambiție” al Comisiei Europene, într-un domeniu care a intrat relativ recent în logica comunitară de decizie. Tactica „pașilor mici” este demonstrată de diversitatea (programe, consultări, studii, reuniuni ale grupurilor de lucru, acte legislative), de durata îndelungată și de numărul mare de acte, care reglementează zone bine delimitate și relativ restrânse.*

Prudența „pașilor mici” poate să pară improprie într-o Uniune care își propune strategii de mare anvergură, care să îi garanteze competitivitatea și rolul de actor global, dar reticențele unor state membre, o justifică pe deplin. Fără această tactică, procesul de adâncire a integrării politice fără de care Uniunea și-ar reduce consistența și echilibrul, nu ar fi putut să avanseze."

Observăm că reprezentanții *"majorității statelor membre"* (care nu sunt identificate în Sinteza discuțiilor purtate în cadrul Grupului de lucru pentru

aspecte de drept civil – JUSTCIV, transmisă de către Ministerul Justiției) au resimțit negativ aceeași "fragmentare" a procesului de legiferare european, atunci când au propus, referitor la art. 2 lit. h), să fie clarificat dacă tranzacția extrajudiciară, încheiată în formă autentică, va fi asimilată actului autentic sau nu și să se realizeze coordonarea cu alte instrumente, în special cu propunerea de regulament privind succesiunile. La fel, „mai multe state membre” consideră că este necesar să se alinieze textul de la art. 9 cu cel din propunerea de regulament privind succesiunile, prin introducerea lit. c) referitoare la procedurile din oficiu. Și în legătură cu art. 1 lit. g) din COM (2011) 127 „o serie de state membre” au exprimat aceleași preocupări ca la propunerea de regulament privind regimurile matrimoniale, anume că trebuie realizată consecvența cu propunerea de regulament privind succesiunile.

Într-adevăr, dacă obiectivul propunerilor este de a armoniza prevederi disparate ale dreptului privat internațional în materia patrimoniului cuplurilor, de ce nu se conexează cu Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești și a actelor autentice în materie de succesiuni, precum și crearea unui certificat european de moștenitor – COM (2009) 154?

În legătură cu cele de mai sus, încurajăm Ministerul Justiției să susțină în negocierile din Consiliul Uniunii teza simplificării legislației Uniunii Europene și pe calea fuziunii actelor care reglementează în aceeași materie.

De asemenea, pare că îngrijorarea exprimată de delegația României, în cadrul Grupului de lucru JUSTCIV din 15-16 iunie 2011, precum și propunerea de reformulare a art. 9 în sensul precizării termenului în care condițiile prevăzute pentru ca instanță judecătorească să se considere a fi fost corect sesizată, nu au temei, întrucât autorul textului a avut în vedere că există deja prevederi legate de un anumit termen, chiar în „legea aplicabilă”.

La articolul 14, pare să se fi omis precizarea că posibilitatea de a solicita măsurile provizorii sau asigurătorii prevăzute de legea unui stat membru, chiar în cazul în care instanțele judecătorești dintr-un alt stat membru sunt competente să judece cauza pe fond, se referă doar la statele indicate la art. 16-17 (legea aplicabilă). Altfel, rezerva Comisiei pentru afaceri europene din Adunarea Națională a Portugaliei, anume că art. 14 permite solicitantului „forum shopping”, acesta având posibilitatea de a depune asemenea cereri la instanțe dintr-un stat membru care nu are jurisdicție în cauză, ar fi justificată.

*
*   *

În legătură cu propunerea privind parteneriatele înregistrate - COM (2011) 127, semnalăm dezacordul nostru cu pozițiile acelor delegații care acuză caracterul „netradițional” al parteneriatelor civile.

Conform informațiilor primite de la Ministerul Justiției, privind activitatea din cadrul Grupului de lucru JUSTCIV din 15 aprilie 2011, privind COM (2011) 126, state membre neprecizate au ridicat probleme de natură constituțională, justificate de nerecunoașterea căsătoriilor sau parteneriatelor între persoane de același sex. În acest context a fost subliniată necesitatea respectării tradițiilor juridice naționale. Și delegația României a atras atenția asupra

necesității respectării tradițiilor juridice naționale, motivând că această condiționalitate este menționată expres în Programul Stockholm, alături de obiectivul de reglementare a conflictelor de legi în materia consecințelor patrimoniale ale căsătoriilor și parteneriatelor înregistrate.

Considerăm că ar fi contraproductiv ca argumente de tipul celui utilizat de exemplu, de Senatul Poloniei pentru a înainta un aviz motivat privind principiul subsidiarității, anume că *nu există un temei rezonabil pentru acțiunea Uniunii deoarece instituția parteneriatelor civile este recunoscută de mai puțin de jumătate din statele membre și numărul unor astfel de parteneriate, mai ales cele internaționale este redus*, să fie reluat și de către România. Aceasta deoarece însăși actul aderării la Uniune, implică acceptarea, în limite rezonabile, și a unor „tradiții” străine de cele ale unui anume stat membru.

De altfel prevederile articolul 24, conform căruia *„Recunoașterea și executarea, totală sau parțială, a unei hotărâri privind aspectele patrimoniale ale unui parteneriat înregistrat, nu pot fi refuzate într-un stat membru motivându-se că legea națională nu recunoaște parteneriatul înregistrat sau nu prevede aceleași efecte patrimoniale”* relevă viziunea autorului privind esența reglementării, dar și sesizarea posibilității opoziției unor state membre pe acest temei.

Conform informațiilor primite de la Ministerul Justiției, privind activitatea din cadrul Grupului de lucru JUSTCIV din 16 mai 2011, privind COM (2011) 127, *„RO a propus completarea definiției, de la art. 2 lit. b) astfel: „parteneriat înregistrat” înseamnă un regim de viață comun între două persoane, prevăzut de **legea statului în care a fost încheiat** și înregistrat de o autoritate publică a acestuia.”*

Nu putem susține această poziție deoarece ar veni în contradicție cu prevederile art. 3-7, privind competența instanțelor judecătorești.

Nu trebuie omis cadrul general al reglementării, anume facilitarea bunei funcționări a pieței interne, inclusiv prin eliminarea obstacolelor din calea liberei circulații a persoanelor aflate într-un parteneriat înregistrat, coroborat cu filosofia spațiului de libertate, securitate și justiție.

Împrejurarea că art. 15 prevede că legea aplicabilă efectelor patrimoniale ale parteneriatului este legea statului în care acesta a fost înregistrat, nu înseamnă că, în temeiul prezentei propuneri, instanțe judecătorești din state din afara Uniunii Europene ar avea competență în materie.

Reținem și că în circumstanțe excepționale, instanțele judecătorești ale statelor membre au posibilitatea de a refuza legea străină, atunci când aplicarea acesteia într-o anumită cauză ar fi vădit incompatibilă cu ordinea publică a instanței judecătorești sesizate.

În același timp, prevederile conform cărora instanțele nu ar trebui să poată aplica excepția de ordine publică sau excepția invocării unor dispoziții imperative pentru a refuza legea unui alt stat membru sau a refuza să recunoască sau să execute o hotărâre judecătorească, un act autentic, o tranzacție judiciară sau un certificat european de moștenitor pronunțate sau încheiate într-un alt stat membru, demonstrează că domeniul de aplicare al Regulamentului este Uniunea Europeană.

În același sens, art. 22 lit. d) prevede într-adevăr că nerecunoașterea a unei decizii poate avea ca temei faptul că hotărârea este ireconciliabilă cu o hotărâre judecătorească pronunțată anterior într-un stat terț, între aceleași părți într-un litigiu având același obiect și aceeași cauză, dar numai cu condiția ca hotărârea pronunțată anterior să întrunească condițiile necesare pentru a fi recunoscută în statul membru solicitat.

Referitor la observația delegației române la sesiunea din 15-16 iunie a Grupului de lucru JUSTCIV din 16 mai 2011: „RO, susținută de un alt SM, consideră că limitarea la state terțe nu este utilă tocmai pentru că declinarea de competență este luată de instanțe din SM, nu state terțe”, atragem atenția că art. 3-7, indică doar „*instanțele judecătorești ale unui stat membru*” ca fiind competente. De aceea, credem că referirea la posibilitatea desfășurării procedurii „într-un stat terț” ar putea fi doar o eroare de redactare. Este probabil ca „*stat terț*” să însemne de fapt „*alt stat membru*”. De fapt, propunerea nici nu reglementează proceduri care să se desfășoare într-un stat din afara Uniunii Europene.

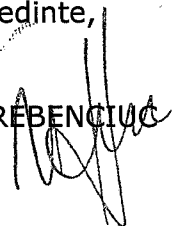
Confuzia este creată de textul art. 16 care stabilește că legea desemnată de dispozițiile capitolului privind legea aplicabilă, se aplică indiferent dacă aceasta este sau nu legea unui stat membru.

Ne asociem opiniei exprimate în Grupul de lucru, că ar fi utilă o listă cu tipurile de parteneriate pe care statele membre vor să le introducă în conceptul de parteneriat înregistrat.

Reiterăm susținerea de către Comisia pentru afaceri europene a adoptării celor două propuneri.

Președinte,

Viorel HREBENCIUC

Redactat: DM

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Sinteza discuțiilor purtate în cadrul Grupului de lucru pentru aspecte de drept civil (JUSTCIV) – Regimuri matrimoniale cu privire la Capitolele I și II (art. 1-14) din Propunerea de Regulament privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materia regimurilor matrimoniale și Propunerea de Regulament privind competența, legea aplicabilă și executarea hotărârilor judecătorești în materia efectelor patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate

Poziția României este preliminară, proiectele celor două instrumente fiind în continuare în curs de analiză și consultare de către direcțiile de specialitate din cadrul Ministerului Justiției.

Pe parcursul negocierilor purtate în cadrul reuniunilor Grupului de lucru pentru aspecte de drept civil (JUSTCIV), Ministerul Justiției a avut în vedere Opiniile Camerei Deputaților și Hotărârile Senatului cu privire la respectarea principiilor subsidiarității și proporționalității de către cele două propuneri de regulament.

I. Propunerea de Regulament privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materia regimurilor matrimoniale

a). Grup de lucru 15 aprilie 2011

În cadrul acestei reuniuni, a avut loc un schimb de opinii cu caracter general asupra celor două propuneri. SM au exprimat poziții cu caracter preliminar, justificate de analiza încă în derulare a celor două propuneri. Unele SM au introdus rezerve parlamentare. În general obiectivele propunerilor au fost susținute, în special în ceea ce privește propunerea privind regimurile matrimoniale. Propunerea privind parteneriatele înregistrate a ridicat mai multe semne de întrebare, cel mai important fiind acela al neinclunderii uniunilor consensuale, „de facto”. Pentru ambele propuneri o serie de SM au ridicat probleme de natură constituțională, justificate de nerecunoașterea căsătoriilor sau parteneriatelor între persoane de același sex. În acest din urmă context a fost subliniată necesitatea respectării tradițiilor juridice naționale.

Poziția RO a fost aceea că apreciază obiectivele generale ale propunerilor: simplitate, predictibilitatea raporturilor juridice, certitudinea juridică, înlăturarea barierelor din calea exercitării drepturilor. Ca și în cazul celorlalte SM, poziția RO a fost preliminară, propunerile fiind în faza de analiză tehnică. RO a mai atras atenția asupra necesității respectării tradițiilor juridice naționale. Această condiționalitate este menționată expres în Programul Stockholm, alături de obiectivul de reglementare a conflictelor de legi în materia consecințelor patrimoniale ale căsătoriilor și parteneriatelor înregistrate.

Ca urmare a prezentării și schimbului general de opinii, s-a concluzionat în sensul că există susținere pentru obiectivele propunerilor. De asemenea, s-a luat notă de situația SM în care instituția parteneriatului înregistrat nu există.

Capitolul 1 (domeniu de aplicare și definiții)

Art. 1 – Domeniul de aplicare

SM au solicitat clarificări cu privire la domeniul de aplicare al propunerii de regulament. Anumite SM au propus discutarea excepțiilor și a definiției împreună.

RO a precizat că în general nu are obiecții cu privire la domeniul de aplicare. A mai precizat că apreciază îndeosebi considerentul 10 al propunerii, conform căruia regulamentul nu reglementează noțiunea de căsătorie, care este definită de dreptul național al SM. Cu toate acestea a solicitat clarificări cu privire la neincluderea unui text referitor la faptul că din domeniul de aplicare sunt excluse „existența, valabilitatea sau recunoașterea unei căsătorii;” (acest text este din Regulamentul Roma III, adoptat în cadrul procedurii de cooperare consolidată, art. 1, alin. 2). Chiar dacă propunerea prevede că nu reglementează noțiunea de căsătorie, totuși această dispoziție este plasată în considerente, și, din motive legate de corelarea cu alte instrumente în materie (Regulamentul Roma III), ar fi utilă o precizare expresă în partea dispozitivă. Aceasta cu atât mai mult cu cât lista domeniilor excluse este una exhaustivă.

Mai multe SM au reacționat favorabil observației RO, dar au precizat că art. 1 nu este cel mai potrivit pentru introducerea ideii de neafectare a noțiunii de căsătorie, așa cum este aceasta definită în legislația națională a SM. Soluția cea mai fezabilă ar putea fi includerea unui art. separat, inspirat sau similar cu art. 22 din Regulamentul 4/2009, privind obligațiile de întreținere.

Art. 2 – Definiții

Lit. a) – „regim matrimonial” – Unele state au considerat că definiția este prea amplă. Ar trebui să se limiteze la relațiile dintre soți. Un SM a solicitat clarificări referitoare la modul în care această definiție se articulează cu excluderile din Regulamentul Roma I.

Lit. b) – „convenție matrimonială” – Unele state au considerat că definiția trebuie să fie mai restrictivă. Trebuie ca definiția să se limiteze la relațiile dintre soți. Altele, susțin un regim suficient de vast.

COM a precizat că sunt situații frecvente în care convenția matrimonială, chiar dacă este numai între soți, afectează și terți.

b) Grup de lucru 16 mai 2011

În cadrul acestui grup de lucru, au fost analizate în primă lectură art. 2-5 din propunerea de regulament privind regimurile matrimoniale

Reuniunea a debutat prin prezentarea unor clarificări în legătură cu dezbaterile de la reuniunea JUSTCIV din 15 aprilie 2011, în special cu privire la domeniul de aplicare a regulamentului și la definiția regimului matrimonial.

COM a precizat că regimul primar nu există în toate SM. Este vorba de reguli general aplicabile tuturor soților. Apoi, dacă soții nu aleg un regim convențional, atunci se aplică regimul legal. Dar regimul primar se aplică chiar dacă soții aleg regimul convențional. În ceea ce privește raporturile patrimoniale cu terți, a exemplificat cu vânzarea unui bun din regimul matrimonial de către un singur soț.

Un SM a informat asupra faptului că are o rezervă parlamentară și o rezervă de examinare pe ambele propuneri.

Art. 2 – Definiții

Lit. c) – „act autentic” - **COM a precizat** că definiția este prezentă în alte două propuneri de regulamente aflate în negociere (succesiuni și Bruxelles I). Regulamentul 805/2004, privind Titlul Executoriu European, (art. 4), precum și Regulamentul 4/2009, privind obligațiile de întreținere, (art. 2), au aceeași definiție. Este deci o definiție care face parte din *acquis-ul UE*.

RO a sugerat, având în vedere dispozițiile din legislația națională, completarea definiției, dat fiind faptul că autenticitatea nu se referă numai la semnătură și conținut, ci și la identitatea părților, exprimarea consimțământului acestora, precum și la dată.

Unele SM au semnalat că definiția face referire la întocmirea sau înregistrarea „în mod oficial” a actului autentic, ori definițiile la care face trimitere COM folosesc expresia „în mod formal” (există o diferență între „oficial” și „formal”). Au propus utilizarea sintagmei „în mod formal”.

Alte SM au solicitat ca definiția să fie completată cu textul din propunerea de regulament privind succesiunile (ar trebui clarificat care este instituția care va autentifica actul).

COM a reamintit că definiția nu poate fi aceeași cu cea din alte instrumente, tocmai din cauza specificității domeniului propus spre reglementare. COM poate accepta „formal” în loc de „oficial”.

Lit. d) – „hotărâre judecătorească”

COM a precizat că este vorba despre o definiție consacrată în alte regulamente.

RO, împreună cu alte 2 SM, au precizat că nu este necesar să se menționeze stabilirea cheltuielilor de judecată de către grefier (acestea sunt stabilite de instanță).

COM poate accepta eliminarea referirii la cheltuielile de judecată.

Lit. e) – „stat membru de origine”; Lit. f) – „stat membru solicitat”

COM a precizat că este vorba despre definiții consacrate în alte regulamente. Unele SM au solicitat clarificări cu privire la conceptul de „delegare sau desemnare” utilizat în definiție, iar alte SM au atras atenția asupra neclarității textului, cel puțin în versiunile lor lingvistice.

Lit. g) – „instanță judecătorească”

RO a semnalat faptul că definiția include autoritățile judiciare din SM, dar și acele autorități nejudiciare care exercită atribuții ce țin de competențele instanțelor judecătorești. Totuși, sunt avute în vedere doar acele autorități nejudiciare care exercită astfel de atribuții prin delegare sau desemnare de către autoritățile judiciare. Ori, în conformitate cu dispozițiile Noului Cod Civil Român, notarii (autoritate nejudiciară) exercită competențe în materia divorțului direct în temeiul legii, iar nu în temeiul unei delegări din partea unei autorități judiciare. Prin urmare, a propus ca în discuții să fie avut în vedere și acest aspect al autorităților nejudiciare care exercită atribuții în materie matrimonială direct în temeiul legii și nu prin delegare din partea instanțelor. De altfel aceeași problemă s-a pus și în cazul propunerii de regulament privind succesiunile (unde, similar materiei matrimoniale, notarii exercită atribuții direct în temeiul legii) și rolul notarului trebuie reflectat în prezenta propunere de regulament.

2 SM au susținut RO cu privire la autoritățile desemnate prin lege.

Unele state au reiterat că noțiunea de instanță nu poate fi extinsă prea mult. Oricum, includerea notarilor în conceptul de instanță va genera aceleași probleme ca la propunerea de regulament privind succesiunile, ajungându-se probabil la o discriminare între sistemele notariale din UE.

COM a luat notă de diferențele dintre SM, ar fi utilă o mai bună cunoaștere a acestora, pentru a ne asigura că se pot regăsi toate autoritățile competente.

Lit. h) – „tranzacție judiciară”

Unele SM au precizat că în legislațiile lor naționale este foarte des întâlnită instituția tranzacției extrajudiciare. Astfel, ar trebui clarificat dacă tranzacția extrajudiciară, încheiată în formă autentică, va fi asimilată actului autentic sau nu.

Majoritatea SM consideră că trebuie realizată o coordonare cu alte instrumente, în special cu propunerea de regulament privind succesiunile, îndeosebi în ceea ce privește definiția actelor autentice și cea a instanței judecătorești). Unele SM au atras atenția că trebuie incluse și acele autorități care nu sunt desemnate sau delegate de o instanță (ex. autorități administrative, notari). În același timp unele SM sau opus extinderii excesive a definiției instanței. Au fost SM care au solicitat și introducerea tranzacțiilor extrajudiciare.

Capitolul II – Competența

COM a precizat că propunerea vizează legarea de alte raporturi juridice (deces sau divorț, separare, anulare).

Art. 3 – Competența în caz de deces al unuia dintre soți

În această materie, SM au avut păreri diferite. Un număr de SM au susținut competența exclusivă, altele au avut un alt punct de vedere.

Concluzia preliminară a fost că SM pot susține obiectivul art. 3, dar nu ar trebui să existe o legătură automată între legea succesorală și cea a regimului matrimonial.

Un stat membru susține concentrarea competenței, dar are o rezervă de examinare cu privire la declanșarea automată a procedurilor.

Art. 4 – Competența în caz de divorț, de separare de drept sau de anulare a căsătoriei

COM a precizat că pentru activarea acestei competențe este necesar ca soții să fie de acord.

COM consideră că art. 4, alin. 2 din Regulamentul 4/2009, privind obligațiile de întreținere, poate fi folosit pentru îmbunătățirea regulilor privind competența.

Multe SM au susținut competența automată.

Art. 5 – Alte criterii de stabilire a competenței

Unele delegații au sugerat introducerea cetățeniei comune la litera d).

RO a sesizat următoarea structurare a regulilor de competență:

- *regula generală este cea stabilită în art.5 pct.1 – Alte criterii de stabilire a competenței. Competența aparține instanțelor judecătorești ale statului membru care îndeplinește una dintre condițiile prevăzute la lit.a) – d). Din punctul de vedere al tehnicii de redactare, denumirea acestui articol ar trebui să reflecte caracterul general al regulii, iar nu să sugereze că aceste cazuri de stabilire a competenței sunt subsidiare celor de la art. 3 și 4.*
- *competența prevăzută la art. 4 și art. 5 pct. 2 este funcțională numai în prezența unui acord al părților.*
- *competența prevăzută la art. 3 și art. 4 este o competență „accesorie”, care devine funcțională numai dacă pe rolul instanței există deja un proces început, având ca obiect fie succesiunea, fie divorțul sau separarea în fapt, fie anularea căsătoriei.*

Față de regulile stabilite și corelația dintre ele, rezultă că, dacă nici nu există vreun acord între părți pentru alegerea instanței competente, nici nu sunt îndeplinite condițiile art. 5 pct. 1 lit. a)–d) - la lit. d, înțelegându-se că instanța statului de cetățenie poate fi competentă dacă ambii soți au aceeași cetățenie - competența este cea prevăzută în art. 6, dar restrângerea competenței instanței de a se pronunța doar la aspectele legate de bunul sau bunurile situate pe teritoriul statului căreia îi aparține instanța duce la concluzia că se fragmentează în mod nedorit competența, anulând scopurile anunțate de expunerea de motive privind previzibilitatea instanței competente și, pe cale de consecință, a legii aplicabile.

COM a precizat că a optat pentru structura prezentată a regulilor referitoare la competență pentru că lichidarea regimurilor matrimoniale, respectiv a efectelor patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate, apare cel mai des în cazurile de deces sau desfacere a căsătoriei, respectiv separare a partenerilor. Ar putea fi mai multă rigoare cu privire la alin. 2. La lit. d) nu este vorba despre cetățenia comună.

S-a concluzionat că SM susțin criteriile de determinare a competenței de la alin. 1. La alin. 2 SM interpretează diferit prevederea (trebuie definite sau nu cerințele de formă ale acestor acorduri).

c) Grup lucru 15-16 iunie 2011

Au fost analizate în primă lectură art. 6-25 din propunerea de regulament privind regimurile matrimoniale.

Art. 6 – Competența subsidiară

COM a prezentat textul care este inspirat din Regulamentul 4/2009, privind obligațiile de întreținere.

SM consideră că plus valoarea textului nu este evidentă; textul s-ar aplica foarte rar; mai multe SM se opun pentru că textul duce la fragmentarea procedurilor, contrar obiectivului regulamentului; unele SM au exprimat îndoieli cu privire la aplicarea la toate tipurile de bunuri, sugerând limitarea la bunurile imobile; mai multe SM au criticat criteriile: aplicarea la bunurile aparținând doar unuia dintre soți; s-a sugerat aplicarea doar la bunurile comune ale soților; unele SM au semnalat limitarea la relațiile cu state terțe.

Art. 7 – Forum necessitatis

COM a subliniat că, față de art. 6, acesta va avea o aplicare și mai limitată. Dispoziția are caracter excepțional și este clasică în dreptul internațional privat.

S-a concluzionat că:

- dispoziția ar trebui să aibă doar un caracter excepțional. Ar putea fi folosit în acest sens considerentul echivalent din Regulamentul 4/2009;
- posibilitatea de a fuziona art. 6 și 7 a fost sugerată.

Art. 8 – Competența în cazul unei cereri reconvenționale

COM a precizat că este o dispoziție similară art. 4 din regulamentul Bruxelles II bis, art. 6 din regulamentul Bruxelles I, art. 7 din propunerea de regulament privind succesiunile.

S-a concluzionat că, în cazurile reglementate de art. 6, ar trebui limitat domeniul cererii reconvenționale la bunurile care stau la baza determinării competenței.

Art. 9 – Sesizarea unei instanțe judecătorești

În ceea ce privește formularea art. 9, *RO a precizat că rezultă că data sesizării instanței judecătorești este aceea a depunerii actului de sesizare (lit. a) sau a notificării prealabile (b) sub condiția unei atitudini diligente a reclamantului în sensul îndeplinirii cerințelor impuse de lege pentru comunicare/notificare (de ex. depunerea numărului corespunzător de exemplare de pe înscrisuri, necesare comunicării). Textul presupune o perioadă de așteptare pentru a verifica diligența reclamantului, care este, însă, în același timp, o perioadă de incertitudine cu privire la realizarea condiției, perioadă în care nu se știe sigur dacă instanța se poate considera sau nu „sesizată” în sensul art. 9. Pentru aceste motive, ar trebui avută în vedere posibilitatea stabilirii și a unui criteriu obiectiv, a unui termen limită dincolo de care să se stingă această incertitudine cu privire la sesizarea instanței. Astfel, RO a propus completarea textului de la lit. a) și b) cu o formulare în sensul că: ...”reclamantul să nu fi neglijat în continuare să ia măsurile la care era obligat pentru ca actul să fie notificat sau comunicat pârâtului, dar nu mai mult de .....(un an, 18 luni etc.) de la data depunerii actului de sesizare.*

Mai multe SM consideră că este necesar să se alinieze textul cu cel din propunerea de regulament privind succesiunile, prin introducerea lit. c) referitoare la procedurile din oficiu;

Art. 10 – Verificarea competenței

COM a precizat că textul este inspirat din art. 25 al Regulamentului Bruxelles.

Unele SM pot susține textul actual, alte SM doresc utilizarea textului relevant din Regulamentul Bruxelles II bis (deoarece țin de dreptul familiei). Va trebui aliniat textul cu actualul text din Regulamentul Bruxelles I. Este vorba de o competență bazată pe lipsa unor obiecții.

Art. 11 – Verificarea admisibilității

COM a precizat că textul este inspirat din art. 26 al Regulamentului Bruxelles I, art. 18 din Regulamentul Bruxelles II bis, art. 11 din Regulamentul privind obligațiile de întreținere. În principiu, SM au fost de acord cu conținutul articolului.

Art. 12 – Litispendență

COM a precizat că textul este inspirat din art. 27 al Regulamentului Bruxelles I, art. 19 din Regulamentul Bruxelles II bis, art. 12 din Regulamentul privind obligațiile de întreținere.

Unele state au fost rezervate cu privire la termenul de 6 luni, mai ales că nu este instituită nicio sancțiune. Nu este clar cum se va face comunicarea efectivă și cum vor fi abordate barierele lingvistice (cine va suporta costurile legate de traduceri).

COM a introdus un termen pentru a stimula instanțele să ia o decizie cât mai rapidă.

Un SM a amintit preocuparea legată de posibilitatea declanșării procedurii de *infringement* în cazul nerespectării termenelor de către instanțele unui SM.

Art. 13 – Conexitate

Unele SM au considerat că trebuie clarificat ce înseamnă conexitate, iar altele au considerat că nu ar fi util să se limiteze la cererea uneia dintre părți.

COM a stabilit că ca reveni ulterior cu clarificări.

Art. 14 – Măsuri provizorii și asigurătorii

S-a agreat să fie realizată o coordonare cu reformarea Regulamentului Bruxelles I.

II. Propunere de Regulament privind competența, legea aplicabilă și executarea hotărârilor judecătorești în materia efectelor patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate

a) Grup de lucru 16 mai 2011

Au fost analizate în primă lectură art. 1-5 din propunerea privind efectele patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate.

Capitolul I – Domeniul de aplicare și definiții

O serie de SM, printre care și RO, au introdus rezerve.

Art. 1 – Domeniul de aplicare

PRES a concluzionat că o serie de SM au exprimat aceleași preocupări ca la propunerea de regulament privind regimurile matrimoniale:

- liberalitățile trebuie incluse în domeniul de aplicare;
- lit. f) trebuie clarificată cu privire la contractele de societate;
- la lit. g) trebuie realizată consecvența cu propunerea de regulament privind succesiunile.
- lista de excluderi din domeniul de aplicare va fi exhaustivă, chiar dacă nu se știe încă ce conținut va avea această listă;

Nu este clar cum vor fi excluse efectele personale. Unele SM consideră că lit. a) nu e necesară având în vedere titlul propunerii de regulament și alin. 1. Unele SM susțin că este vorba despre statutul persoanei și nu de efecte. Unele SM doresc un articol separat care să statueze că nu este vorba despre recunoașterea statutului personal.

Art. 2 - Definiții

Lit. a) – „efecte patrimoniale”

COM a precizat că definiția este intenționată a fi vastă (au fost incluși și terții).

O serie de SM au atras atenția că nu se regăsește opțiunea partenerilor de a alege regimul patrimonial. Formularea privind efectele patrimoniale nu este suficient de precisă. Este nevoie de includerea opțiunii de alegere a regimului patrimonial (la propunerea de regulament privind regimurile matrimoniale convenția matrimonială este în schimb definită). Un SM consideră că ar trebui adăugată o dispoziție similară cu cea din propunerea

de regulament privind regimurile matrimoniale. 2 SM nu sunt de acord cu criteriul legăturii directe cu înregistrarea parteneriatului.

Lit. b) – „parteneriatul înregistrat”

COM a precizat că definiția este dată doar din perspectiva acestui regulament. Definiția rămâne la latitudinea SM care cunosc acest concept. S-a inspirat din Convenția privind recunoașterea parteneriatelor înregistrate a Comisiei Internaționale de Stare Civilă (CIEC), deschisă spre semnare la 5 septembrie 2007, la Munchen.

RO a propus completarea definiției, astfel: „parteneriat înregistrat” înseamnă un regim de viață comun între două persoane, prevăzut de legea statului în care a fost încheiat și înregistrat de o autoritate publică a acestuia.

Un SM nu recunoaște parteneriatele între persoane de sex diferit (ci doar între parteneri de același sex).

Unele SM au susținut utilitatea eliminării definiției.

COM consideră că o definiție este utilă, pentru că altfel s-ar extinde domeniul de aplicare al regulamentului. Ar trebui o listă cu tipurile de parteneriate pe care SM vor să le introducă în conceptul de parteneriat înregistrat (sunt 14 SM care cunosc conceptul de parteneriat).

Unele SM consideră că este nevoie de o definiție a convențiilor din cadrul parteneriatelor înregistrate (similare convențiilor matrimoniale din cadrul regimurilor matrimoniale). Definiția parteneriatului înregistrat va trebui analizată în continuare.

Lit. c) – h)

S-a precizat că observațiile făcute de SM în contextul dezbaterii dispozițiilor similare din propunerea de regulament privind regimurile matrimoniale sunt valabile și pentru propunerea privind efectele patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate.

Capitolul II – Competența

COM a precizat că propunerea vizează legarea de alte raporturi juridice (deces sau separare).

Art. 3 – Competența în caz de deces al unuia dintre parteneri

COM a precizat că diferența față de propunerea privind regimurile matrimoniale este alin. 2, conform căruia se poate declina competența dacă SM nu cunoaște instituția parteneriatului.

Majoritatea SM care au intervenit au susținut eliminarea declinării competenței. S-a subliniat că declinarea competenței nu este obligatorie.

Art. 4 – Competența în caz de separare a partenerilor

SM susțin același automatism în ceea ce privește competența ca la propunerea de regulament privind regimurile matrimoniale.

Un SM a considerat că, spre deosebire de propunerea de regulament privind regimurile matrimoniale, aici ar trebui menținută ideea acordului părților.

Art. 5 – Alte criterii de stabilire a competenței

COM a precizat că, față de alin. 1 al propunerii privind regimurile matrimoniale, singura diferență este lit. d), deoarece locul de înregistrare a parteneriatului poate oferi un criteriu pentru determinarea competenței. La alin. 2, ca și la art. 3, alin. 2, este vorba despre o posibilitate, nu de o obligație de declinare a competenței.

Unele SM au susținut eliminarea alin. 2, altele consideră util acest text.

b) Grup de lucru 15-16 iunie 2011

Au fost analizate în primă lectură art. 6-15 din propunerea privind efectele patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate.

Capitolul II – Competența

Art. 6 – Competența subsidiară

PRES, COM au precizat că diferențele față de art. echivalent din propunerea de regulament privind regimurile matrimoniale sunt:

- este vizată și declinarea competenței
- lit. b)

Mai multe SM consideră că lit. b) nu ar trebui să fie competență subsidiară, ci ar trebui să fie regulă deplină de competență (deci ar trebui plasată la art. 5, ca lit. e). Mai mult, nu e nevoie de o competență subsidiară pentru că există tot timpul regula de la art. 5, d).

COM preferă criteriul cetățeniei aici și nu la art. 5. A avut în vedere și situațiile înregistrării unui parteneriat într-un stat terț.

Mai multe SM ar dori ca cetățenia comună să fie un criteriu la art. 5 (ca la propunerea privind regimurile matrimoniale).

Art. 7 – Forum necessitatis

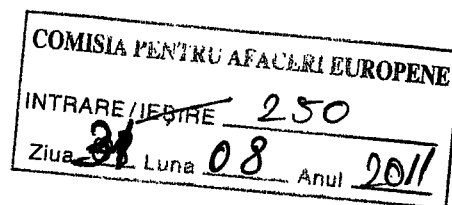
RO, susținută de un al SM, consideră că limitarea la state terțe nu este utilă tocmai pentru că declinarea de competență este luată de instanțe din SM, nu state terțe.

Principalele aspecte semnalate de SM sunt:

- dacă este utilă trimiterea la art. 6;
- ar trebui acoperite și situațiile SM, nu doar state terțe (sugestia RO).

Art. 8 – 14

Având în vedere că textul acestor articole este similar cu cel al articolelor echivalente din Propunerea de regulament privind regimurile matrimoniale, SM nu au avut observații suplimentare celor făcute pentru această din urmă propunere. Doar la art. 10 – verificarea competenței – un SM a sugerat să fie introdusă o dispoziție similară celei din Regulamentul privind obligațiile de întreținere pentru accelerarea procedurilor.

Parlamentul României Camera Deputaților

CABINET SECRETAR GENERAL

București, 29.08.2011
Nr. 804 BP

Domnului deputat

VIOREL HREBENCIUC
Președintele Comisiei pentru afaceri europene

Stimate domnule președinte,

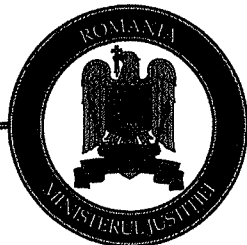
În ședința din data de 29 august 2011, Biroului permanent al Camerei Deputaților i-a fost prezentată solicitarea domnului Cătălin Predoiu, Ministrul Justiției, referitoare la două propuneri de regulament:

- *propunerea de Regulament privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materia regimurilor matrimoniale;*
- *propunerea de Regulament privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materia efectelor patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate.*

Biroul permanent a decis ca această solicitare să fie înaintată Comisiei pentru afaceri europene și Comisiei juridice, de disciplină și imunități.

Cu deosebită considerație,

SECRETAR GENERAL
Gheorghe Barbu

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
SECRETAR GENERAL
Nr. 5/414/CP/16.08.2011

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
PREȘEDINTE
Intrare Nr. 11303/PA
20.11. Luna 08 Ziua 03

Nr. 34961/27.07.2011

Doamnei deputat Roberta Alma ANASTASE
Președintele Camerei Deputaților
PARLAMENTUL ROMÂNIEI

Parlamentul României
Camera Deputaților
E.P. Nr. 804 din 18.08.2011

Stimată doamnă Președinte,

Se transmit

pt. informare La nivelul Consiliului Uniunii Europene se află în curs de negociere propunerea de Regulament privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materia regimurilor matrimoniale și propunerea de Regulament privind competența, legea aplicabilă și executarea hotărârilor judecătorești în materia efectelor patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate.

- Comisia Juridică Până în prezent, au avut loc 4 reuniuni ale grupului de lucru JUSTCIV – Grupul de lucru privind chestiuni de drept civil (regimuri matrimoniale) în care s-au dezbătut în primă lectură articolele celor două propuneri de regulament.

- Comisia pt. afaceri europene Ministerul Justiției a participat la reuniunile grupului de lucru, ținând cont de opiniile Camerei Deputaților și de Hotărârile Senatului cu privire la conformitatea celor două propuneri cu principiul subsidiarității și principiul proporționalității.

În cadrul reuniunii JUSTCIV - Regimuri matrimoniale - din 15 – 16 iunie 2011, Președinția ungară a solicitat din partea statelor membre, până la data de 9 septembrie 2011, comentarii scrise referitoare la capitolele I și II din cele două propuneri de Regulament mai sus menționate.

În acest sens, având în vedere, pe de o parte, necesitatea implicării Parlamentului național în activitățile Uniunii Europene și, pe de altă parte, importanța și implicațiile celor două propuneri de regulament, vă rugăm să aveți amabilitatea de a ne transmite până luni, 5 septembrie 2011, comentariile scrise ale Camerei Deputaților referitoare la primele două capitole din propunerile de regulament în discuție.

O solicitare similară a fost adresată și Senatului României.

Alăturăm prezentei, documentele pe baza cărora au avut loc dezbaterile până în prezent, respectiv: 8160/11 JUSTCIV 64, 8145/11 JUSTCIV 63, 8253/11 JUSTCIV 69 + ADD 1 și 8163/11 JUSTCIV 65.

Pentru informații suplimentare, desemnăm ca persoană de contact pe doamna Anca STOICA, director, Direcția Afaceri Europene (telefon: 037 204 1151/1152; fax: 037 204 1099; e-mail: anca.stoica@just.ro).

Cu deosebită considerație,

Cătălin Marian PREDOIU

Ministerul Justiției

Ministerul Justiției

Secretar de Stat

ALINA MIHAELA BICA

